

18 ביוני, 2023

לכבוד
חה"כ ד"ר שלמה קרעי
שר התקשורת

שלום רב,

הנדון: נסיון ההדחה הבלתי חוקי של יו"ר דירקטוריון הדואר

בשם מרשתנו, דואר ישראל בע"מ ("הדואר" או "החברה"), אנו מתכבדים לפנות אליך בנושא שבנדון.

I פתח דבר

- ביום 14 במרץ 2023, הגיעו יו"ר דירקטוריון חברת דואר ישראל בע"מ ("הדואר" או "החברה"), מר מישאל וקנין ("יו"ר הדירקטוריון"), ומנכ"ל החברה מר דוד לרון ("מנכ"ל הדואר"), ללשכת שר התקשורת בירושלים, לשם פגישת עבודה שנקבעה עם שר התקשורת על פי בקשת החברה.
- רגע לפני שהפגישה החלה, ביקש שר התקשורת, חה"כ ד"ר שלמה קרעי ("השר") להיפגש עם יו"ר הדירקטוריון לפגישה קצרה בארבע עיניים, ללא התראה מוקדמת. בפגישה זו הודיע השר ליו"ר הדירקטוריון כי החליט להדיח אותו מתפקידו כדי למנות תחתיו יו"ר דירקטוריון שיהיה "איש אמונו".
- בחודשים שחלפו מאז, השר חזר והצהיר בתקשורת על החלטתו להדיח את יו"ר הדירקטוריון. לאחר שסמכויותיו של שר האוצר בעניין החברות הממשלתיות הועברו לשר לשיתוף פעולה אזורי דודי אמסלם, פעלו שני השרים כדי לקדם את ההדחה של יו"ר הדירקטוריון.
- כל גורמי המקצוע חזרו והתריעו מפני ההשלכות החמורות של ההדחה על טובת החברה ומפני הפגיעה באינטרס הציבורי ובקופת המדינה. זוהי עמדתם הגורפת והנחרצת של כל הגורמים הרלוונטיים, לרבות מנכ"ל משרד האוצר, מנהלת רשות החברות הממשלתיות, הממונה על התקציבים באוצר, החשב הכללי, הבנקים המממנים את פעילות הדואר וכל חברי דירקטוריון הדואר. מר דוד לרון, מנכ"ל הדואר, אף הודיע שיתפטר אם ההדחה הפוליטית של יו"ר הדירקטוריון תצא לפועל.
- השר התבצר בעמדתו, המבוססת על שיקולים פוליטיים ושיקולים זרים, והתעלם לחלוטין מעמדתם של הגורמים המקצועיים.

6. במסגרת הליך ההדחה, שני השרים פנו לרשות החברות במכתב הכולל טענות מופרכות נגד יו"ר הדירקטוריון. בתגובה, רשות החברות הממשלתיות הציגה בפני השרים עמדה חד-משמעית שלפיה אין כל עילה חוקית להדחה, והדחת יו"ר הדירקטוריון עלולה להוביל לכישלון הליך ההפרטה של הדואר ולפגיעה ממשית בקופת המדינה.
7. יובהר כי רשות החברות הממשלתיות, כמו גם בכירי משרד האוצר, עוקבים באופן הדוק אחרי התנהלות והתקדמות הדואר ואחרי אופן הניהול והישגי ההנהלה. הם מכירים את העובדות מקרוב ומודעים היטב למצב כפי שהוא. לעומת זאת, השר מעולם לא עמד בקשר עם הנהלת הדואר כדי להתעניין במצב החברה, ומבסס את ידיעותיו על שמועות ועל מקורות זרים, חלקם מוטים ומערבים שיקולים פוליטיים מובהקים. למעשה, למעט פגישה של הצוותים ביום 11 בינואר 2023 לקראת מתן הרישיון החדש ופגישה קצרה לאישור רישיון הדואר החדש ביום 31 בינואר 2023, השר מעולם לא נפגש עם יו"ר הדירקטוריון לפגישת עבודה.
8. השר התנהל וממשיך להתנהל בניגוד מוחלט לעקרונות היסוד ולכללי המשפט המינהלי. החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון רצופה פגמים מהותיים היורדים לשורש העניין, הן במישור הסמכות, הן במישור ההליך והן מבחינת תוכן ההחלטה.
9. משרת יו"ר הדירקטוריון של חברה ממשלתית איננה משרת אמן, והשר איננו מוסמך להדיח את יו"ר הדירקטוריון במקרים של "אבדן אמן". כהונה כדירקטור בחברה ממשלתית איננה משרה פוליטית, החוק מנתק אותה במפורש ובצורה חדה משיקולים פוליטיים. החלטתו של השר נובעת משיקולים ולחצים פוליטיים, ולפיכך אינה חוקית. בהקשר זה יובהר כי מדובר בהחלטה חריגה ביותר, ועל אף תהליכי הפוליטיזציה שמחלחלים למינויים במגזר הציבורי, קשה למצוא תקדים להדחה פוליטית של יו"ר דירקטוריון של חברה ממשלתית.
10. סיום כהונתו של יו"ר הדירקטוריון מתאפשר רק במקרים מוגדרים המפורטים בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ("חוק החברות הממשלתיות"). החוק קובע כי במקרה שדירקטור "אינו ממלא את תפקידו כראוי", שר התקשורת והשר לשיתוף פעולה אזורי (שקיבל את סמכויותיו של שר האוצר לעניין זה) לאחר היוועצות ברשות החברות הממשלתיות, רשאים להחליט על סיום כהונה של דירקטור. תנאים אלה לא מתקיימים בענייננו.
11. כל גורמי המקצוע תמימי דעים שיו"ר הדירקטוריון ממלא את תפקידו כראוי ואף מוביל את הדואר להישגים משמעותיים במסגרת הליך ההבראה, ואין אפילו אינדיקציה עובדתית אחת לכך שיו"ר הדירקטוריון אינו ממלא את תפקידו כראוי.
12. בנוסף, החלטת השר התקבלה תוך הפרה בוטה של חובת היוועצות הסטטוטורית ברשות החברות הממשלתיות. גם כאשר השרים פנו לרשות החברות, הפניה נעשתה למראית עין בלבד, לאחר שהחלטה כבר התגבשה באופן סופי, והיוועצות כזו היא חסרת ערך ואין לה תוקף משפטי כלשהו.

13. יתרה מכך, השר התעלם לחלוטין מעמדתה המנומקת והמפורטת של רשות החברות הממשלתיות, והמשיך בהצהרותיו על הדחת היו"ר. התנהלות זו איננה חוקית, בפרט בהינתן שרשות החברות התנגדה בצורה נחרצת ביותר להדחה, הפריכה לגופם את כל נימוקיו של השר, והבהירה כי אין עילה חוקית להדחה. ככלל, כאשר המחוקק מטיל חובת היוועצות, רק במקרים חריגים ניתן לסטות מעמדתו של הגורם המייעץ, ואילו בענייננו ניכר שהשר לא ייחס לעמדה זו אפילו משקל מועט.
14. הליך ההדחה התנהל בצורה פסולה מיסודו, בניגוד למושכלות היסוד של המשפט המינהלי ולכללי הצדק הטבעי, גם משום שהשר קיבל את ההחלטה תוך הפרה בוטה של חובת השימוע וזכות הטיעון.
15. לגופה, החלטתו של השר היא מקרה מובהק של חוסר סבירות קיצוני. כלל הגורמים המקצועיים הציגו שיקולים כבדי משקל נגד ההדחה, בפרט בנקודת הזמן הנוכחית, ומנגד אין אפילו שיקול לכאורי התומך בהדחת יו"ר הדירקטוריון. החלטתו של השר היא לפיכך שרירותית ונעדרת תשתית עובדתית כלשהי.
16. למעשה לא מדובר רק בפיטורים פוליטיים מובהקים ובהפרה של כללי המשפט המינהלי, אלא במהלך שיפגע באופן חמור באינטרס הציבורי ובמנהל התקין של הדואר.
17. בשנים האחרונות, ניצב הדואר בפני גירעון מתמשך שהוביל להסכם הבראה אשר נחתם בין המדינה לדואר בשנת 2015. הסכם הבראה זה לא צלח והדואר נכנס לתקופה קשה על סף חדלות פירעון. את שנת 2021 סיים הדואר בהפסדים בסכום של כ-175 מיליון ש"ח, ובדו"ח השנתי נרשמה הערת עסק חי.
18. בנסיבות אלה, ונוכח מצבו הפיננסי הקשה של הדואר, התקבלה החלטת ועדת שרים לענייני הפרטה להפריט את הדואר. בתחילת שנת 2022 מינה שר התקשורת דאז, מר יועז הנדל, את מישאל וקנין לתפקיד יו"ר הדירקטוריון כדי לקדם את הליך ההבראה וההפרטה. בהמשך, מינה הדירקטוריון את מר דוד לרון למנכ"ל הדואר. יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הדואר השקיעו מאמצים רבים והצליחו לשפר את מצבו של הדואר, לקדם תהליכי התייעלות, ולהוביל לתפנית חיובית ולהישגים משמעותיים במישור התפעולי והפיננסי. בין היתר, נחתמו הסכמי הבראה משמעותיים בין הדואר למדינה; נחתם הסכם קיבוצי עם ועד העובדים הכולל פרישה ופיטורים של למעלה מאלף עובדים; נחתם רישיון כללי חדש המסדיר את פעילות חברת הדואר ומתאים אותה למציאות הטכנולוגית העכשווית ולהעברת הבעלות בה לגורמים פרטיים. ההסכמים מיושמים בימים אלו, וברבעון הראשון של שנת 2023 הוצג שיפור משמעותי במצבה הפיננסי של החברה, תוך מעבר לרווח נקי לאחר תקופה ארוכה של הפסדים.
19. כאמור, הדחה של יו"ר הדירקטוריון תסכן ותסכל את הליך ההבראה וההפרטה, תוריד לטימיון את ההשקעה הכספית העצומה של המדינה בהליך ההבראה (בסך כ-1.8 מיליארד ש"ח), ותסכל גם את החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה. למעשה, כבר כיום ההצהרות של השר על ההדחה פוגעות בדואר באופן משמעותי ומהוות אתגר חמור לקידום תהליכי ההבראה וההפרטה, עד כדי מצוקה תזרימית עקב צמצום מסגרות האשראי כתוצאה מחשש להחלפת ההנהלה.

20. יתרה מכך, אם ההדחה תצא לפועל, יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל שייכנסו לתפקידם יידרשו לכל הפחות למספר חודשי היכרות ולמידה של החברה והתפקיד. אלא שבשלב זה החברה כבר תעבור לידיים פרטיות, ומטבע הדברים בעלי המניות החדשים ימנו נושאי משרה מטעמם. לכן אין אפילו תרחיש תיאורטי שבו החלפת נושאי המשרה בנקודת הזמן הנוכחית תוכל לקדם לטובת החברה או הציבור, ומדובר אפוא בהדחה פוליטית שאין מאחוריה שום שיקול ענייני.

21. בנסיבות אלה, אם ההדחה תצא אל הפועל, היא תהווה חותמת ברורה להשתלטות פוליטית על חברות ממשלתיות, בניגוד לחוק, לפסיקה ולהנחיות היועמ"ש. הדחת היו"ר תהווה סמל לכך שהחלטה שרירותית שהתקבלה משיקולים פוליטיים צרים, יכולה לגבור על כל שיקול מקצועי וענייני ולסכל כל תהליך חיובי שמתנהל במגזר הציבורי.

II רקע עובדתי

22. הדואר פועל כחברה ממשלתית בבעלות מלאה של ממשלת ישראל על פי רישיון מכוח חוק הדואר, התשמ"ו-1986 ("חוק הדואר").

23. בשנים האחרונות, ולאחר שהסכם ההבראה שנחתם בין דואר ישראל למדינה בשנת 2015 לא צלח, ניצב הדואר בפני חדלות פירעון. את שנת 2021 סיימה החברה בגירעון עצום, ובדוח הכספי השנתי נרשמה על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה הערה המטילה ספק ביכולתה של החברה לפרוע את חובותיה ("הערת עסק חי").

24. דו"ח הדירקטוריון לשנת 2021 הצביע על הסיבות לגירעון, ובהן הסכמים קיבוציים אל מול מצבת עובדים שאינה מותאמת להיקף הפעילות הנוכחי בדואר; תחרות בתחליפים טכנולוגיים דוגמת דואר אלקטרוני; וכן החזקת סניפי דואר שאין הצדקה לקיומם וגורמים להפסדים כבדים. עוד צוין בדו"ח כי: "להערכת הדירקטוריון וההנהלה של החברה... לא תוכל החברה לעמוד בהתחייבויותיה בעתיד הנראה לעין אלא אם תיושם תוכנית הבראה מקיפה אשר תפחית באופן ניכר את הוצאות החברה."

25. בהמשך לכך, כאמור, בחודש פברואר 2022 התמנה לתפקידו יו"ר הדירקטוריון, בהחלטתו של שר התקשורת דאז, מר יועז הנדל. זאת, לאחר שמועמדותו אושרה על ידי הוועדה למינוי בכירים בחברות ממשלתיות בראשות כ"י השופטת (בדימוס) בלה גילאור.

26. ביום 12 באפריל 2022 התקבלה החלטת ועדת שרים לענייני הפרטה מס' מח/1 בה הוחלט על הפרטה מלאה של הדואר.

27. בתחילת חודש יוני 2022 נכנס לתפקידו מנכ"ל הדואר, מר דוד לרון, שנבחר על ידי ועדת איתור שהקים הדירקטוריון.

28. בחודש ספטמבר 2022 נחתמו הסכמי הבראה בין דואר ישראל למדינה, במסגרתם תממן המדינה עלויות פרישת עובדים באמצעות מכירת נכסים, הנפקת הון מניות למדינה והעמדת הלוואות נחותות למימון הגירעון של החברה ("תוכנית הבראה").

29. במסגרת תכנית ההבראה ולצורך קידום הפרטת הדואר, הושקעו מאמצים מתמשכים ומשאבים בהיקף עצום, במסגרת שיתוף פעולה מוצלח בין כלל הגורמים הרלוונטיים, ובהם הנהלת הדואר, משרד האוצר, רשות החברות הממשלתיות ונציגות עובדי הדואר. בין היתר, המדינה השקיעה עד כה סכום עתק של כ-1.8 מיליארד ש"ח. יצוין כי תהליך ההפרטה לווה בחששות מובנים, משום שתוכניות הבראה קודמות או תוכניות פרישה מוקדמת (בשנת 2015 ובשנת 2020) וכן ניסיון קודם להפריט את הדואר לא צלחו, והסתיימו בבזבוז משאבים וכספים רבים מקופת המדינה.
30. ביום 2 בפברואר 2023 חתם שר התקשורת, חה"כ ד"ר שלמה קרעי, על רישיון כללי לחברת דואר ישראל בע"מ למתן שירותי דואר, שירותים כספיים מטעם החברה הבת ושירותים אחרים ("הרישיון").
31. הרישיון ניתן בהתאם לחוק הדואר, ומסדיר בצורה מפורטת וממצה את אופן ההתנהלות של הדואר בהתאם לכללים שנקבעו ברישיון, לרבות היקף הפריסה העדכני של מרכזי החלוקה ויחידות השירות (פרק י' לרישיון). כפי שנפרט להלן, בזמן האחרון השר החל להלין על צמצום סניפי הדואר במסגרת תכנית ההבראה, למרות שהוא עצמו קבע את ההנחיות שעל פיהן הדואר פועל, מתוך מודעות מלאה להשלכותיהן.
32. בהתאם לתנאי הרישיון החדש ובמסגרת תהליכי ההתייעלות, התקבלה החלטה לצמצם את היקף ופריסת יחידות הדואר בישראל, כפי שנעשה במדינות רבות בעולם לאור הירידה הדרמטית בהיקף הפעילות המסורתית של הדואר (משלוח מכתבים וביצוע פעולות כספיות באשנב). החלטה זו התקבלה בהתאם לתנאי הרישיון, בתיאום מלא עם שר התקשורת, ותוך הידברות שוטפת עם ראשי הרשויות המקומיות הרלוונטיות. צמצומים אלה הם תנאי הכרחי לתכנית ההבראה של החברה, שכוללת פיטורים של כאלף עובדים, ומחייבת צמצום של מספר הסניפים ותדירות חלוקת הדואר.
33. ערב חתימתו של השר על הרישיון ולצורך כך, העבירה החברה לשר התקשורת, לבקשתו, רשימה של יחידות דואר הצפויות להיסגר במהלך שנת 2023. משרד התקשורת העביר הערות על הרשימה שנשלחה, ולכל ההערות ניתן מענה הולם, כך שלמעשה השר אישר לא רק את הרישיון שקובע את התנאים לפריסה מחדש של יחידות הדואר, אלא השר אף אישר באופן קונקרטי את רשימת יחידות הדואר שייסגרו.
34. ביום 20 בפברואר 2023, שלח השר מכתב לכל ראשי הרשויות המקומיות והמועצות האזוריות בו עדכן אותם, כי בהתאם לתנאי הרישיון החדש, יערכו שינויים בפריסת יחידות דואר כך שבפועל תופחת כמות יחידות הדואר. השר הוסיף וציין כי הנהלת הדואר "מוכנה לדון עם כל ראש רשות מקומית בדבר אופן פעילות החברה בתחומי הרשות לרבות מציאת פתרונות חלופיים לצרכים פרטניים של כל רשות".
35. הנהלת החברה, לרבות יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הדואר, קיימה עשרות מפגשים עם ראשי ערים, ראשי מועצות מקומיות ואזוריות בנוגע לסגירת יחידות דואר ברחבי הארץ. בפגישות אלו נדונו פתרונות אפשריים למתן שירותים לציבור, מתוך תפיסה של הדיאלוג כחיוני לטובת ציבור הלקוחות ותוך התחשבות מירבית בצרכי האוכלוסיות השונות.

36. לשם קידום תכנית ההבראה, החליטה הנהלת הדואר, בין היתר, לצמצם כאמור את מצבת כוח האדם ולבחון מחדש התקשרויות מכבידות שפגעו ביכולת הפיננסית של הדואר. מטבע הדברים, החלטות אלה לא נשאו חן בעיניהם של גורמים שהעסקתם הסתיימה ושל ספקים שהכנסתם עשויה להיפגע במסגרת הליך ההבראה. חלק מאותם גורמים, בעלי קשרים פוליטיים מובהקים, אף העבירו מסרים ליו"ר הדירקטוריון כי יפעלו להדחתו, ואכן פעלו לשם כך באמצעות פניות לגורמים פוליטיים בכירים, לרבות פניות ופגישות ישירות עם שר התקשורת.

37. ביום 14 במרץ 2023 הגיעו יו"ר דירקטוריון הדואר ומנכ"ל הדואר לישיבה מקצועית במשרד התקשורת, בנושא תיקונים נדרשים ברישיון החדש עליו חתם השר. טרם הישיבה, ביקש השר מיו"ר הדירקטוריון לשוחח "בארבע עיניים". בהזדמנות זו, השר הודיע ליו"ר הדירקטוריון כי בכוונתו להדיח אותו מתפקידו ולמנות במקומו יו"ר דירקטוריון חדש שיהיה "איש אמנו".

38. יובהר כבר כעת כי שר התקשורת אינו מוסמך להדיח את יו"ר דירקטוריון הדואר. הסמכות להפסיק כהונה של דירקטור בחברה ממשלתית, אינה נתונה לשר. סמכות זו מוגבלת לעילות מוגדרות ומצומצמות המפורטות בחוק החברות הממשלתיות. בין היתר, השר הרלוונטי (שר התקשורת) ושר האוצר רשאים להעביר דירקטור מתפקידו, לאחר היוועצות ברשות החברות הממשלתיות, אם ראו "שאינו ממלא את תפקידו כראוי" (סעיף 22(א)(6) לחוק החברות הממשלתיות). כפי שנפרט להלן, שר האוצר לא היה שותף לעמדתו של שר התקשורת וסבר כי לא מתקיימת עילה להדחה.

39. לנוכח החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון, התקבלה ביום 19 במרץ 2023 החלטת דירקטוריון הדואר ולפיה:

"הדירקטוריון סבור כי הצוות המוביל של החברה בראשות יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל אחראי לתחילתו של המהפך במצבה של החברה, שאך לפני מספר חודשים הגיעה לסף חדלות פירעון. הדירקטוריון סבור כי טובתה של החברה, בפרט בעת הזו ונוכח האתגרים שבפניה, מחייבת המשך יציבות בצמרת החברה, לשם הבראתה בהקדם ולשם השלמה מוצלחת ומהירה ככל האפשר של הליך ההפרטה".

40. החלטה זו נשלחה למנכ"לי משרד התקשורת והאוצר, החשב הכללי, הממונה על התקציבים ומנהלת רשות החברות הממשלתיות במשרד האוצר ("מנהלת הרשות").

41. בתוך כך הובהר לשר כי אם יו"ר הדירקטוריון יודח, מנכ"ל החברה אינו מתכוון להישאר בתפקידו משום שבמצב שבו הפוליטיזציה חוזרת אל מסדרונות החברה, הוא אינו יכול לקחת אחריות על הובלת החברה ועובדיה ועל הצלחת ההבראה וההפרטה. המנכ"ל הבהיר כי החזרת הפוליטיזציה לדואר ישראל תבריח את המשקיעים ותכשיל את ההפרטה, וכך גם תכנית ההבראה הנוכחית תרד לטמיון והחברה תתדרדר שוב לחדלות פירעון.

42. ביום 26 במרץ 2023 פנו מנהלת רשות החברות הממשלתיות, החשב הכללי וראש אגף התקציבים לשר, על דעתו של שר האוצר. במכתב זה הודגש כי:

"החלפת יו"ר דירקטוריון החברה, בעיתוי ובנסיבות הקיימות, תפגע בהמשך קידום מהיר ויעיל של תהליך ההפרטה, במימוש של הסכם ההבראה, וכתוצאה מכך לפגיעה ביציבותה הכלכלית של החברה וביכולתה לספק את רמ[ת] השירותים הנדרשת".

43. עוד ציינו בכירי משרד האוצר כי לא מתקיימת העילה החוקית להדיח את יו"ר הדירקטוריון, משום שאין כל ליקוי או בעיה קונקרטית המראים על תפקוד שאינו ראוי של יו"ר הדירקטוריון. הובהר כי דירקטוריון החברה, יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והנהלת החברה, פועלים בתיאום ובשיתוף פעולה עם גורמי הממשלה לקידום מטרות החברה. בכירי משרד האוצר התריעו בפני שר התקשורת מפני השלכות של הדחת היו"ר על החברה, לרבות סיום תפקידו של המנכ"ל והשפעה על חברי הנהלה בכירה נוספים. לבסוף, הודגש כי הדחת יו"ר הדירקטוריון תערער את יציבות החברה, תפגע בתהליך ההבראה וההפרטה, ואף תוביל לעצירת המימון מצד המדינה:

"ככל שתתערער יציבות החברה, דבר שיביא לפגיעה בתהליך ההבראה וההפרטה, ימליצו אגף התקציבים והחשב הכללי לשר האוצר שלא לממן סיוע נוסף לחברה ואף יפעלו במסגרת סמכויותיהם בנוגע למימון הסכם ההבראה הנוכחי".

44. ככל הידוע לנו, מכתב זה אפילו לא זכה למענה מצדו של השר.

45. בנוסף לפגיעות הצפויות בהליך ההבראה וההפרטה של הדואר, החלטת השר על הדחת יו"ר הדירקטוריון פוגעת באופן ממשי בהתנהלות השוטפת של הדואר. מאז שהשר גמר אומר להדיח את היו"ר, הוא מתנהל בצורה בלתי עניינית ובלתי סבירה לחלוטין בכל הנוגע לחברת הדואר. בין היתר, השר נמנע במשך חודשים ארוכים מלהשיב לפניות הדואר בעניין אישור למימוש שיעבודים נחוצים על נכסי הדואר לצורך פעילות פיננסית תקינה. גם לאחר שהוסבר לשר מספר פעמים, לרבות על ידי גורמים בכירים במשרד האוצר ועל ידי מנכ"לית משרד התקשורת באותה תקופה, שמחדל זה פוגע מהותית בתפקוד הדואר ומסכן את הליך ההבראה, עד היום השר לא השיב לדואר בצורה עניינית (בהקשר זה ראו מכתבנו מיום 11 ביוני 2023). אפילו בעניינים שוטפים יותר, כמו תיקונים נדרשים ברישיון לצורך תפקוד שוטף, השר מתעלם מפניותיה של החברה. לשם המחשה, השר מתעלם אפילו מבקשת הדואר לתקן ברישיון את הסעיף המחייב את עובדי הדואר לעבוד בערבי חג ובערב יום כיפור.

46. ביום 19 באפריל 2023, אישרה הכנסת את החלטת הממשלה להעביר את הסמכות הנתונה לשר האוצר לפי חוק החברות הממשלתיות אל השר לשיתוף פעולה אזורי, מר דודי אמסלם.

47. ביום 31 במאי 2023, התראיין השר לתקשורת (תחנת הרדיו "קול ברמה") ובין היתר הצהיר: "אני לא סומך על יושב ראש הדואר הנוכחי, בקרוב גם ייצא לו מכתב שימוע מפורט".

48. באותו ראיון טען השר שיו"ר הדירקטוריון כשל בתפקידו, ונתן כדוגמה לכך סגירת יחידות שירות שהופעלו בבני ברק על ידי זכיינים של הדואר: "רק בבני ברק אתה בטח יודע על הפגיעה, על התורים הארוכים, על הסגירה של זכיינים, בלי לתת פתרונות אחרים, וקורה בכל אתר ואתר ולכן אני בתהליך...".

יובהר כבר כעת כי טענה זו של השר היא משוללת יסוד. למעשה, הנהלת הדואר כלל לא החליטה לסגור את אותן יחידות דואר בבני ברק, אלא מדובר בהחלטת סגירה שהתקבלה על ידי הזכיון, לאחר שהנהלת הדואר אף פנתה אליו בניסיון למנוע את הסגירה. בשל החשיבות שחברת הדואר מייחסת לטיפול בציבור לקוחותיה, נפגשו בכירי הדואר, כולל יו"ר דירקטוריון החברה, עם ראש עיריית בני ברק ודנו עימו בחלופות הרלוונטיות למתן שירותים. זאת ועוד, החברה הודיעה על כוונתה להפעיל מחדש את אחת מיחידות הדואר שנסגרו על ידי אותו זכיון, ואף פועלת לבחירת זכיון חדש לעיר בני ברק באמצעות מכרז שפורסם לאחרונה.

49. בעקבות החלטתו של השר להמשיך לקדם את הליך ההדחה, התקבלה בדירקטוריון הדואר החלטה נוספת ביום 2 ביוני 2023, על פיה:

1. לצוות המוביל של החברה, בראשות יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל, תרומה מכרעת למהפך בתוצאותיה העסקיות של החברה שעברה לרווח לאחר שנחלצה ממצב של סף חדלות-פירעון.
2. טובת החברה ובעלי מניותיה מחייבת את המשך היציבות הניהולית בחברה, לצורך המשך ניהול מוצלח של החברה, יישום תכנית ההבראה וקידום מהיר ככל האפשר של הפרטה.
3. החלפת יו"ר הדירקטוריון וכפועל יוצא ממנה התפטרות מנכ"ל החברה, תגרום לפגיעה קשה בחברה ובעלי מניותיה."

50. גם החלטה זו נשלחה לשר האוצר, לשר התקשורת, לשר הממונה במשרד המשפטים, ולמנהלת הרשות.

51. נציין כי דירקטוריון הדואר מורכב מאנשי מקצוע ונציגי משרדי הממשלה השונים, ולמען הסר ספק, יו"ר הדירקטוריון לא לקח חלק בהצבעה בשתי ההחלטות המתוארות.

52. בדו"ח הדירקטוריון לרבעון הראשון לשנת 2023, נכתב בסעיף אירועים מיוחדים כי:

- "במידה ויו"ר החברה יודח מתפקידו, עלול להגרם נזק לפעילות החברה וכן לשיבוש מהותי להליך הפרטה".**

53. ביום 5 ביוני 2023, התראיין השר לגלי צה"ל ואמר את הדברים הבאים: **"אני החלטתי להדיח אותו [את יו"ר הדירקטוריון] רק שלושה חודשים אחרי שנכנסתי לתפקיד"** (כלומר במהלך חודש מרץ 2023). המראיינים שאלו את השר: **"אתה מעיף אותו כי לא אתה מינית אותו ואתה רוצה איש משלך"**. השר לא הכחיש זאת, ואף ציין כי יש מספר מועמדים מטעמו אך **"זה מיותר להגיד לפני שההדחה יצאה אל הפועל"**.

54. באותו ראיון השר טען כי הכישלון של הדואר מתבטא למשל בסגירת הסניף בגבעת אולגה, שם יש אוכלוסייה מבוגרת שמתקשה מאוד להגיע לסניפים אחרים. גם טענה זו משוללת כל יסוד. סוכנות הדואר בגבעת אולגה נסגרה כבר לפני מספר שנים, ותחתיה הוקמה יחידת דואר אחרת בקניון סמוך לשכונה.

55. עוד באותו יום התראיין השר לאתר YNET, וטען כי **"שר האוצר הליברלי, שוב פעם שומע בקול פקיד האוצר [...]. מתנגח בי, ולא נותן להדיח את יו"ר הדואר, שבעיני הוא אחראי לכל הכשלונות"**.

56. מהצהרותיו החוזרות ונשנות של השר בתקשורת ברור שהחלטתו הסופית של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון ולמנות תחתיו יו"ר דירקטוריון שיהיה "איש אמונו", התקבלה לכל המאוחר כבר בחודש מרץ 2023, כמתואר לעיל. על אף עמדתם הנחרצת של כלל גורמי המקצוע הרלוונטיים, ועל אף הפגיעה הברורה בחברה ובאינטרס הציבורי, השר לא שקל את עמדתו פעם נוספת. המשמעות היא, בין היתר, כי אם יו"ר הדירקטוריון יוזמן לשימוע, מדובר בשימוע למראית עין בלבד לאחר שהחלטה התקבלה כבר לפני זמן רב.

57. באותו יום (5 ביוני 2023), נשלח מכתב נוסף לשר מטעם מנכ"ל משרד האוצר, הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר. במכתב הוסבר כי החברה נמצאת בתהליך הפרטה מתקדם, כאשר כעת מצויה החברה ערב פרסום נוהל המכירה למכירת מניות המדינה לציבור, שלב בו תיחשף החברה לרוכשים פוטנציאליים. הוסבר כי כל שינוי שעלול לערער את יציבות החברה יסכן את תהליך ההבראה וההפרטה ויהיו לו השלכות שליליות על תקציב המדינה. בהקשר זה ציינו בכירי משרד האוצר כי הדחת יו"ר הדירקטוריון "עלול[ה] להביא להשלכות שליליות על החברה ועל הליך ההפרטה". השלכות שליליות אלו באו לידי ביטוי בהעברת מסר שלילי למשקיעים פוטנציאליים על התערעורת הנהלת החברה וכן כי נושאי משרה חדשים יידרשו למספר חודשים בטרם יוכלו להציג את פעילות החברה מול משקיעים פוטנציאליים.

58. בכירי משרד האוצר הדגישו כי הם מבצעים מעקב שוטף על עמידת החברה ביעדי הסכם ההבראה, ולא נפל פגם בהתנהלות הנהלת החברה המצדיק את החלפת מי מנושאי המשרה בעת זו. כראיה לכך הצביעו על השיפור המשמעותי המשתקף, בין היתר, בתוצאות החברה ברבעון הראשון בשנת 2023. בהתאם לסיכונים להליך ההפרטה, צוין כי משרד האוצר ישקול את מימוש הסכם ההבראה ובפרט העמדת 400 מיליון ש"ח לתקצוב פעימת הפרישה השניה, לנוכח החשש שהשקעה של כספי ציבור תרד לטמיון. לאור כל האמור, וכן בשל העובדה שמדובר בחברה שממילא בכוונת המדינה למכור בתוך מספר חודשים, התבקש השר (יחד עם השר לשיתוף פעולה אזורי) "להימנע מנקיטת צעדים כלפי יו"ר החברה ולפעול במשותף לקידום האינטרס הציבורי בהפרטת החברה ובהבראתה לשם אספקת שירותים מיטביים לציבור".

59. בתגובה למכתב זה, מיום 7 ביוני 2023, בחר השר להטיח בבכירי משרד האוצר כי חלקם לא טרחו להתקשר אליו על אף ששלחו שני מכתבים בשלושה חודשים (כאשר לאחד מהמכתבים השר כלל לא הגיב). השר ציין כי ככל שהיו מתקשרים היה מתריע בפניהם שהדואר נמצא בשפל חסר תקדים מבחינת רמת השירות לציבור מאז תחילת שנת 2022. בנוסף, השר כלל במכתבו טענות (שגויות) נגד התנהלות החברה והישגיה. לבסוף הבהיר השר כי הוא עומד על כוונתו לפטר את יו"ר הדירקטוריון. יודגש כבר כעת כי הטענות העובדתיות במכתבו של השר אינן נכונות, כמפורט להלן.

60. במהלך תקופה זו, התריעו גם הבנקים המממנים את פעילות הדואר, כי הכוונה להדיח את יו"ר הדירקטוריון (וכתוצאה מכך גם עזיבתו של מנכ"ל החברה) צפויה לפגוע בחברה, עד כדי כך שכבר כיום חלק מהבנקים החליטו לצמצם ולעצור את מסגרות האשראי בטווח הזמן הקרוב, באופן שעלול להחזיר את החברה למשבר פיננסי ממנו נחלצה רק לאחרונה. בין היתר, ביום 7 ביוני 2023, הודיע בנק הפועלים, שהוא הבנק המממן העיקרי של פעילות הדואר, כי "לאור החשש שעולה מהפרסומים בתקשורת, ומהמצגת כאמור, אנו רואים חשיבות לשמירה על יציבות החברה ובפעילותה העסקית והמקצועית, במיוחד בעיצומו של יישום תוכנית ההבראה". גם בנק לאומי הודיע כי הידיעות בתקשורת על הכוונה להחליף את הנהלת החברה משפיעות על היקף האשראי שיינתן לחברה.
61. ביום 11 ביוני 2023, השר חזר והתייחס להחלטתו להדיח את יו"ר הדירקטוריון (בראיון לאתר "וואלה"). לדבריו, גם אם מנכ"ל הדואר יתפטר בעקבות הדחת היו"ר, זה לא "סוף העולם", "אני מניח שיהיו מספר מועמדים לתפקיד שיוגשו לוועדת האיתור, גם דודי אמסלם יגיש מועמדים משלו". התבטאות זו של השר ממחישה כי לא זו בלבד שהשר מתכוון למנות יו"ר דירקטוריון מטעמו, הוא אף מבקש לתאם עם השר לשיתוף פעולה אזורי את "חלוקת השלל" כתוצאה מהליך ההדחה. כך, שר התקשורת ימנה לדואר יו"ר דירקטוריון מטעמו, השר לשיתוף פעולה אזורי ימנה מנכ"ל מטעמו, והאינטרס הציבורי יישאר יתום.
62. ביום 12 ביוני 2023 השיבה מנהלת רשות החברות הממשלתיות לפנייה מטעם השרים בעניין הדחתו של יו"ר דירקטוריון הדואר. רשות החברות הממשלתיות הביעה התנגדות נחרצת להדחה, ובין היתר הדגישה כי על סמך היכרות קרובה עם פועלו של יו"ר הדירקטוריון, הוא ממלא את תפקידו בהצלחה רבה, אין בסיס ענייני להדחתו מתפקידו, והדחתו צפויה לפגוע בהבראת והפרטת החברה.
63. לסיכום העובדות, שר התקשורת, אשר לנגד עיניו צריכה לעמוד טובת הדואר שהינו חברה ממשלתית הנמצאת בהליך הבראה, החליט להדיח את יו"ר דירקטוריון הדואר ללא כל סיבה עניינית ומבלי שמתקיימת העילה החוקית לכך, אך ורק כדי למנות לתפקיד את "איש אמונו". החלטתו של השר התקבלה חרף אזהרות נחרצות של כלל גורמי המקצוע בדבר פגיעה החמורה בדואר ובאינטרס הציבורי, לרבות סכומי עתק שהמדינה השקיעה בהליך ההבראה של הדואר ועלולים לרדת לטמיון. השר החליט על הדחה משיקולים זרים ופוליטיים המנוגדים לטובת הדואר, וקיבל את ההחלטה עוד טרם נערך שימוע או היוועצות כמתחייב מהוראות החוק.
- כפי שנפרט להלן, החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון התקבלה בניגוד מוחלט לכל עקרונות היסוד וכללי המשפט המנהלי. החלטת השר התקבלה בחוסר סמכות ומדובר בפיטורים פוליטיים מובהקים שאינם חוקיים. הליך ההדחה פסול מיסודו, ונערך ללא גיבוש תשתית עובדתית, תוך הפרה ברורה של חובת ההיוועצות הסטטוטורית והפרת חובת השימוע. ההחלטה התקבלה על סמך שיקולים זרים, בניגוד לעמדתם הנחרצת של כל גורמי המקצוע, היא בלתי סבירה באופן קיצוני, מנוגדת לטובת החברה ולאינטרס הציבורי, ותסכל גם את החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה. מכל הטעמים הללו, כפי שיפורטו להלן, מדובר בהחלטה בלתי חוקית, בטלה מעיקרה, ולחלופין ראוי להורות על בטלותה.

III ההחלטה להדיח את יו"ר הדירקטוריון מהווה פיטורים פוליטיים מובהקים

64. הליך הדחתו של יו"ר הדירקטוריון, אשר נבחר לתפקיד על ידי שר התקשורת הקודם כמינוי מקצועי, הוא ביטוי מובהק לתופעה הפסולה של פיטורים ומינויים פוליטיים בשירות הציבורי, ואף חמור ממנה.

65. ההגדרה למינוי פוליטי היא "מינוי של אדם למשרה ציבורית שלא היה נעשה אילו אותו אדם לא היה אישיות פוליטית". במובן זה, זהותו של המועמד גוברת על כישוריו המקצועיים כשיקול לצורך מינוי לתפקיד. מינויים פוליטיים הם פסולים משום שהם פוגעים לא רק ברמתו ובאיכותו של השירות הציבורי, אלא גם בסדרי המנהל התקין ובטוהר המידות (יצחק זמיר "מינויים פוליטיים" משפטים כ 19 (תש"ן-תשנ"א) ("זמיר – מינויים פוליטיים"; ראו גם אליעזר גולדברג "מינויים פוליטיים" עיונים בביקורת המדינה 61, 105, 108 (2007)).

66. על רקע האמור, ובשל הנזק הכבד הטמון בתופעת המינויים הפוליטיים, תוקן חוק החברות הממשלתיות כדי למנוע מינויים פוליטיים ולוודא שהחלטות על מינויים מתקבלות משיקולים מקצועיים בלבד (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית**, כרך א 592-593 (2010)). בין היתר, הוחלט כי תוקם ועדה בלתי תלויה לבחינת כשירותם והתאמתם של דירקטורים והוגדרו תנאי כשירות לכהונה כדירקטור, לרבות הסדרת סוגיית ניגוד העניינים (סעיפים 16-18 לחוק החברות הממשלתיות; להרחבה ראו ערן עסיס "סוגיית המינויים הפוליטיים – התמודדות בחקיקה ובפסיקה" **שורשים במשפט** 141, 146 (דינה זילבר עורכת, 2020)).

67. אחד המנגנונים למניעת מינויים פוליטיים בחברות ממשלתיות מעוגן בסעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות:

"מצאה הועדה לבדיקת מינויים כי למועמד לכהונת דירקטור, יושב ראש דירקטוריון או מנהל כללי בחברה ממשלתית, יש זיקה אישית, עיסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו זולת אם מצאה כי יש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתה של החברה, או שקיימים לגביו שיקולים של כשירות מיוחדת אחרת בנוסף לתנאי הכשירות הנדרשים לפי חוק זה לאותה כהונה".

68. כלומר, החוק אוסר על מינויים של מועמדים בעלי זיקה פוליטית אפילו אם הסיבה למינוי היא עניינית ולא פוליטית (למעט מקרים חריגים), והמחוקק יצר הסדר מרחיק לכת כדי למנוע אפילו חשש מפני מינויים פוליטיים.

69. בחברה ממשלתית, מינויים פוליטיים לדירקטוריון הם בעלי פוטנציאל הרסני במיוחד. עמד על כך בית המשפט העליון לא פעם באמרו כי:

"מינוי בלתי-ענייני של דירקטור לדירקטוריון חברה ממשלתית, שיסודו בהפלייתו לטובה על רקע זיקה כלשהי, ישירה או עקיפה שיש לו לגורם המציע או הממנה, עשוי להביא לכך שהחלטות מתקבלות על-ידי מי שאין להם הניסיון המקצועי או הרמה המקצועית החיונית בכדי שימלאו את תפקידם כהלכה, או ששיקוליהם אינם ענייניים ואינם מונחים בטובת החברה. כפי שצוין, החברות הממשלתיות הן לא אחת חברות גדולות, המספקות שירותים חשובים לציבור ומהוות 'שחקן' משמעותי בתחומים שונים במשק. ניהול שגוי של חברות אלה, ניהול שמחויבותו הראשית והראשונית אינה לחברה ולטובתה, אלא לאינטרסים אחרים, עלול לגרום נזק כבד לקופה הציבורית שהחברה הממשלתית והתאגיד הציבורי הם מנכסיה, לפגוע בשירותים הניתנים לציבור על-ידי הממשלה ולהשפיע על משק המדינה [...]."

חומרותה של התופעה, והסיכונים הטמונים בה לשלטון החוק, לסדרי מינהל ושלטון תקינים ולנכסי המדינה הם שהובילו לתיקון חוק החברות הממשלתיות וליצירת הסדר מנחה באשר להליכי מינויים של דירקטורים בחברות ממשלתיות, שבמוקדו הוועדה" (עע"מ 9341/05 התנועה לחופש המידע נ' רשות החברות הממשלתיות, בפסקה 10 לפסק דינה של השופטת ארבל (19.5.2009)).

ראו גם עע"מ 7357/03 רשות הנמלים נ' צומת מהנדסים תכנון תאום וניהול פרויקטים בע"מ, פ"ד נט(2) 145, בפסקה ז' לפסק דינו של השופט רובינשטיין (2004)).

70. לאור האמור, בית המשפט העליון פירש בצמצום את הוראת סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, באופן שמגביל עוד יותר מינויים פוליטיים, כך ש"מועמד בעל זיקה לשר כשיר לעבור את תנאי הסף של 'כישורים מיוחדים' או 'כשירות מיוחדת', רק אם בשל כישוריו המיוחדים משקלה הסגולי של תרומתו לחברה צפויה להיות כה מכרעת, עד כי הדבר מצדיק לקחת את הסיכון הטבוע במינויו בשל קשריו עם שר משרי הממשלה" (בג"ץ 932/99 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב-ראש הוועדה לבדיקת מינויים, פ"ד נג(3) 769, בפסקה 22 (1999)).

71. בהתאם לחקיקה ולפסיקה, גם בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה הודגש כי:

"סמכות מינוי נושא משרה בחברה ממשלתית, וכמוה גם הסמכות להפסיק כהונתו, היא סמכות הניתנת לשר בנאמנות מטעם המדינה, בעלת המניות בחברה, ולמען הציבור [...]"

לתקנתן של חברות ממשלתיות באשר הן, צריך כל אדם המשמש בתפקיד דירקטור, להיות בכל עת ראוי וכשיר לעשות את המיטב למען החברה. על כן, מינויים אלה ראוי שיעשו על פי שיקולים עניינים נכוחים [...]"

מהיות סמכות המינוי סמכות מינהלית, חלים על הפעלתה גם כללים והגבלות הנובעים מעקרונות היסוד של המשפט המינהלי ובהם גם הכללים הבאים להבטיח את טוהר המינוי ("מינויים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 6.5000, 4-3, 8 (התשס"ד)).

72. בענייננו לא מדובר רק בכוונה של השר למנות ליו"ר הדירקטוריון את איש אמונו כמינוי פוליטי, אלא אף להדיח את יו"ר הדירקטוריון הנוכחי משיקולים פוליטיים. התנהלות זו היא חמורה אפילו יותר מאשר מינויים פוליטיים, משום שהיא מעבירה לנושאי משרה בחברות הממשלתיות את המסר הברור כי כהונתם ומעמדם תלויים אך ורק בעמדתו הפוליטית של השר.

73. באחד המקרים, שגם בו נדונו פיטורים פוליטיים בחברת דואר ישראל, עמד בית המשפט העליון על חומרת התופעה של פיטורים פוליטיים וקבע באופן ברור ומפורש כי "פיטורים פוליטיים – המעוררים שאט נפש ומיאוס אצל האדם ההגון [...] אולי אף גרועים מהמינויים הפוליטיים, כי יש בהם ירידה לחיי הזולת על ידי נישולו מעיסוקו" (בג"ץ 4284/08 קלפנר נ' חברת דואר ישראל בע"מ, פ"ד סג(3) 766, פסקה י"ט לפסק דינו של השופט רובינשטיין (2010) ("עניין קלפנר")).

74. בית המשפט לא הסתפק באמירה חריפה זו אלא הוסיף ותיאר את הפיטורים הפוליטיים כ –

"רעה חולה [...] פרי באושים של תופעת המינויים הפוליטיים. זו פוגעת במי שאת מקומם חמדו ממניהם של המינויים הפוליטיים, על ידי סילוקם בתואנות שווא וברגל גסה. כדי למנות מינויים פוליטיים יש צורך במקומות פנויים, ועל כן 'מתבשלת' דרך לפטר" (שם, בפסקה כ"ב לפסק דינו של השופט רובינשטיין).

75. הווי אומר, פיטורים פוליטיים לצורך מינויים פוליטיים, הם חמורים בהרבה ממינויים פוליטיים "בלבד".

76. לשלמות התמונה נציין כי לצורך בחינה של חוקיות המינויים הפוליטיים, הנטל הראשוני לסתירת חזקת התקינות המנהלית איננו גבוה, ועל העותר להציג ראשית ראיה שמהווה "ספק מהותי, שיסודו בחשד סביר וממשי בדבר קיומו של מניע פוליטי-מפלגתי פסול במינוי. משהוכח ספק מהותי כזה, עובר נטל הראיה על בעל המינוי, ועליו להוכיח שאין במינויו משום מינוי פוליטי פסול" (בג"ץ 4566/90 דקל נ' שר האוצר, פ"ד מה(1) 028, פסקה 8 לפסק דינו של השופט אלון (1990); ראו גם זמיר – מינויים פוליטיים, בעמ' 39-38).

77. כלל ראייתי זה רלוונטי על אחת כמה וכמה ביחס לפיטורים פוליטיים, שמתאפיינים בחומרה יתרה, ולא למותר להזכיר כי:

"השפעות פוליטיות פסולות קשות להוכחה. הן נעשות במסתורים, ולרוב לא נערכות תרשומות שיש בהן כדי להוות ראיה להוכחת ההשפעה הפסולה. שיקול סובייקטיבי קשה הוא להוכחה. על כן מקובל עלינו, כי לעתים ניתן להתגבר על חזקת החוקיות - ממנה נהנית פעולת הרשות ושמכוחה מוטל הנטל על העותר להוכיח טענתו בדבר שיקולים פוליטיים פסולים - על ידי נתונים אובייקטיביים שיש בהם להצביע לכאורה על שיקול פוליטי פסול [...] כך למשל, החלטה חפוזה ללא התייעצות מוקדמת, ללא בחינת החלופות, ללא בדיקה ומחקר, ללא נתונים אובייקטיביים המעידים על כשרות עשויה לאשש הקשר נסיבתי שיש בו, במקרים מתאימים, כדי להצביע על שיקול פסול, ויש בה על כן להעביר את נטל הבאת הראיות על שכם הרשות השלטונית (בג"ץ 1745/91 אי.סי.אס. מערכות כבלים ישראל בע"מ נ' המועצה לשידורי כבלים (נבו, 14.5.1991)).

78. גם בעניין קלפנר, הדגיש בית המשפט העליון את מסקנת בית הדין האזורי כי "די בהעלאת חשד סביר בדבר קיומם של שיקולים פוליטיים בבסיס החלטת הפיטורין, כדי לקעקע את חזקת התקינות המינהלית העומדת לרשות, ולהעביר את נטל ההוכחה אליה" (עניין קלפנר, בפסקה ח'). בענייננו, הוצג הרבה יותר מאשר חשד סביר, ומדובר בפיטורים פוליטיים מובהקים.

79. ההסדר שקבוע בסעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות (בעניין מינוי דירקטור) מבטא עיקרון דומה. כאשר מדובר במינויים לחברות ממשלתיות, יש חשש לא מבוטל לשיקולים פוליטיים, ולכן המחוקק קבע הסדר מיוחד שמבטא זהירות יתרה מפני מינויים פוליטיים. כאשר מתעורר אפילו חשש למינוי פוליטי של דירקטור לחברה ממשלתית, נקודת המוצא היא שמדובר במינוי פסול, ורק כאשר מתקיימים תנאים מיוחדים ניתן להכשיר את המינוי. ההסדר שנקבע בסעיף 18 ג' אינו מכוון לדברים שבלב (שיקולים פוליטיים) אלא לבחינה עובדתית (זיקה פוליטית) "דפנה ברק-ארז משפט מנהלי 660 (כרך ב, 2010)).

80. סעיף זה נחקק במסגרת רפורמה משמעותית של תיקוני חקיקה בחוק החברות הממשלתיות במטרה למגר מינויים פוליטיים ולא ענייניים בחברות ממשלתיות. כפי שנאמר בהצעת החוק:

"המינויים היו, פעמים רבות מדי, חסרי שיקול דעת ענייני, פגעו כיכולת התיפקוד המקצועית של דירקטוריונים של חברות ממשלתיות והאיצו תהליך של פוליטיזציה של הדירקטוריונים" (הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 6) (מינויים), התשנ"ג-1993, ה"ח 2162, 72).

81. כמו כן, אחת ממטרות העל של תיקונים אלה היא לממש את "הבטחת קיומו של הליך מינוי תקין של דירקטורים שיהיה מבוסס על שיקולים ענייניים הקשורים בקידום טובתה של החברה והתאמתו של המועמד לכהן בתפקיד זה. זאת בדרך של יצירת ערובות מתאימות לכך שבחינת המועמדים תהיה מנותקת ממגמות פוליטיות וממחויבויות אישיות, ותיעשה בידי ועדה סטטוטורית (שם).
82. בענייננו, החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון הדואר מתפקידו, היא החלטה מובהקת של פיטורים פוליטיים.
83. יו"ר הדירקטוריון מונה כמינוי מקצועי על ידי יועז הנדל, אשר כיהן בזמנו כשר התקשורת מטעם מפלגה יריבה למפלגתו של השר. בסמוך לאחר שהשר נכנס לתפקידו, הוא החליט להדיח את יו"ר הדירקטוריון בטענה שאין לו אמון בו (כאמור 37 לעיל). כפי שהשר הודיע במפורש ליו"ר הדירקטוריון, בכוונתו למנות במקומו של יו"ר הדירקטוריון "איש אמון" אשר ימונה על ידו, דהיינו מינוי פוליטי שמבוסס על זהות המועמד ולא על יכולותיו האישיות והמקצועיות. הצהרות דומות גם נמסרו מפי השר לתקשורת, כמפורט לעיל. באחד הראיונות השר אף נתן ביטוי לכוונתם של השרים לחלק ביניהם את המינויים, כך שהשר ימנה את יו"ר הדירקטוריון החדש והשר לשיתוף פעולה אזורי ימנה מועמד מטעמו לתפקיד מנכ"ל הדואר (פסקה 61 לעיל).
84. כמפורט לעיל בהרחבה, החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון עומדת בניגוד מוחלט לעמדתם הגורפת של כל בעלי התפקיד ואנשי המקצוע הרלוונטיים, לרבות בכירי משרד האוצר ובהם החשב הכללי, מנכ"ל האוצר, מנהל אגף תקציבים, מנהלת רשות החברות הממשלתיות. זאת, בנוסף לכל חברי דירקטוריון הדואר ובהם נציגים ממשרד האוצר והתקשורת. היחידים שתמכו בהדחה הם גורמים פוליטיים שהפעילו על השר לחצים להדיח את היו"ר.
85. גם התזמון של הליך הדחה, בתקופה שבה הדואר מצוי בנקודת זמן קריטית עבורו, מהווה הוכחה ברורה נוספת לכך שמדובר בהדחה פוליטית ממניעים פוליטיים גרידא.
86. בימים אלו, הדואר נמצא בעיצומו של תהליך הבראה (בשיתוף פעולה הדוק עם המדינה) ובפתחו של הליך הפרטה. פגיעה ביציבות שדרת הניהול בדואר עלולה לסכל את הליכי ההבראה וההפרטה. על כך גם ניתן ללמוד מעמדות של גורמים נוספים שיש להם השפעה משמעותית על עתיד החברה ועל יציבותה הפיננסית, ובין היתר מכתביהם של בכירי משרד האוצר, החלטות דירקטוריון הדואר וכן פניות שהתקבלו מהבנקים (ראו לעיל פסקאות 39, 42-43, 49, 57 ו-60).
87. כמפורט לעיל, התופעות של פיטורים ומינויים פוליטיים פסולות כל אחת כשלעצמה, אך השילוב ביניהן, לצד העובדה שמדובר בחברה ממשלתית, הוא הרסני במיוחד. המחוקק יזם והשלים תיקוני חקיקה כדי למגר רעות חולות אלו, בית המשפט הוקיע את התופעה פעם אחר פעם, היועץ המשפטי לממשלה פרסם הנחיה שמבהירה את המצב המשפטי ולמרות זאת השר פועל בניגוד לכל נורמה תקינה של מינהל ציבורי כדי להדיח את יו"ר הדירקטוריון משיקולים פוליטיים.

88. הדחת יו"ר הדירקטוריון נובעת אפוא ממניעים פוליטיים ולא ענייניים. כשם שמינוי לתפקיד ציבורי על יסוד שיקולים זרים, ובכלל זה מינוי המבוסס על השתייכות פוליטית, הינו בלתי-חוקי" (בג"ץ 154/98 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 111, 121 (1998)), כך גם החלטת השר על הדחת יו"ר הדירקטוריון איננה חוקית ויש להורות על בטלותה.
89. מכל מקום, החלטתו של השר בוודאי אינה מבוססת על שיקולים ענייניים אלא על שיקולים זרים.
90. כלל יסודי במשפט המינהלי הוא כי על הרשות המינהלית "להפעיל את סמכותה על יסוד שיקולים ענייניים, כפי שהם נובעים מן החוק שהקנה לה את הסמכות, ואסור לה להתחשב בשיקולים זרים" (זמיר, כרך ה, 3493). בענייננו, חוק החברות הממשלתיות מגדיר במפורש את השיקול הענייני הרלוונטי לצורך הפעלת הסמכות, כך שאין התלבטות לגבי ההבחנה בין שיקולים ענייניים לשיקולים זרים (שם, בעמ' 3497).
91. החוק קובע כי העברת דירקטור מכהונתו מותנית בכך שהדירקטור אינו מבצע תפקידו כראוי.
92. כמפורט לעיל, החלטתו של השר לא קשורה לאופן תפקודו של יו"ד הדירקטוריון, אלא לרצונו של השר למנות לתפקיד את "איש אמונו", ולכל היותר קשורה ל"אבדן אמון" של השר ביו"ר הדירקטוריון.
93. השר לא ביסס כראוי את טענותיו על ביצוע תפקיד לקוי של יו"ר הדירקטוריון. רק בשלבים מאוחרים יותר, וכנראה לאחר שקיבל ייעוץ משפטי, השר החל להעלות בראיונות לתקשורת טענות משוללות יסוד נגד תפקודו של יו"ר הדירקטוריון. גם לטענות אלה אין בסיס עובדתי (ראו להלן), והן כבר הופרכו, בין היתר על ידי רשות החברות הממשלתיות, ולכן אין מנוס מן המסקנה כי החלטתו של השר נובעת משיקולים זרים.

IV החלטת השר התקבלה בחוסר סמכות

94. מינויים וסיום כהונה של דירקטורים ושל יו"ר דירקטוריון בחברה ממשלתית מוסדרים בצורה מפורטת בחוק החברות הממשלתיות. כאמור, העיקרון המנחה בחוק זה הוא איסור על מינויים ופיטורים פוליטיים, והקפדה על כך שהמינויים ייעשו מטעמים ענייניים ולטובת החברה.
95. חוק החברות הממשלתיות קובע כי יו"ר דירקטוריון בחברה ממשלתית נבחר על ידי חברי הדירקטוריון, וטעון את אישור השרים לאחר התייעצות עם הוועדה לבדיקת מינויים בכירים (סעיף 24(א) לחוק; חלופה נוספת, שאינה רלוונטית לענייננו, היא מינוי על ידי הממשלה "אם ראתה צורך בכך ולאחר שנועצה בוועדה לבדיקת מינויים").
96. חוק החברות הממשלתיות איננו מסמיך את השרים להדיח את יו"ר הדירקטוריון מתפקידו, ובוודאי ששר התקשורת אינו מוסמך להדיח את יו"ר דירקטוריון הדואר על דעת עצמו.

97. מינויו וכהונתו של יו"ר דירקטוריון בחברה הממשלתית הם עניין פנימי של החברה (בכפוף למנגנוני ביקורת), והעיקרון היסודי של פעולתה של חברה ממשלתית הוא שמדובר בחברה עצמאית שאינה כפופה להחלטות של גורמים פוליטיים, למעט במצבים שהוגדרו במפורש בחוק (ראו למשל ס' 4 וס' 11 לחוק החברות הממשלתיות; זמיר, בעמ' 500). אם כן, מלכתחילה השרים אינם מוסמכים למנות את יו"ר הדירקטוריון, ולכן הם גם אינם מוסמכים להדיח אותו מתפקידו. אפילו אם נניח שהשרים מוסמכים להדיח יו"ר דירקטוריון מכהונתו (והדבר אינו כך), הרי שהליך ההדחה צריך להיעשות בהליך זהה להליך המינוי (סעיף 15 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981), ותנאי זה לא התקיים.
98. למעלה מן הצורך נציין כי סעיף 22(א) לחוק החברות הממשלתיות קובע באילו נסיבות דירקטור בחברה ציבורית יחדל לכהן לפני תום התקופה שלה נתמנה. החוק מגדיר חלופות עובדתיות שונות כגון התפטרות, היעדרות משיבות דירקטוריון רבות, נבצרות, או הרשעה בעבירה שיש עמה קלון.
99. בהיעדר עילה חוקית להדחת יו"ר הדירקטוריון או להעברתו מכהונתו כדירקטור, מסתבר כי החלופה שעליה השר מבקש להסתמך היא סעיף 22(א)(6). בסעיף זה נקבע כי דירקטור יחדל לכהן אם רשות החברות הממשלתיות, או השרים לאחר התייעצות עם הרשות, הגיעו למסקנה שיו"ר הדירקטוריון אינו ממלא תפקידו כראוי:

דירקטור יחדל לכהן לפני תום התקופה שלה נתמנה באחת מאלה:

[...]

(6) הרשות, או השרים לאחר התייעצות עם הרשות, ראו, שאינו ממלא תפקידו כראוי והעבירו אותו, בהודעה לחברה, מכהונתו.

100. "הרשות" היא רשות החברות הממשלתיות, ו"השרים" הם השר לשיתוף פעולה אזורי (שקיבל את סמכויותיו של שר האוצר) והשר ה"אחראי לענייני החברה" (סעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות). בענייננו, השר האחראי לענייני הדואר הוא שר התקשורת (סעיף 1 לחוק הדואר, התשמ"ו-1986).
101. על פי הוראת החוק, לצורך העברה של דירקטור (או יו"ר דירקטוריון) מכהונתו, צריך שתתקיים אחת משתי החלופות להלן:
- 101.1. רשות החברות הממשלתיות תיווכח שיו"ר הדירקטוריון אינו ממלא את תפקידו כראוי.
- 101.2. שר התקשורת ושר האוצר (ובענייננו השר לשיתוף פעולה אזורי שקיבל את סמכויותיו של שר האוצר), לאחר שנועצו עם הרשות, ראו שיו"ר הדירקטוריון אינו ממלא את תפקידו כראוי.
102. בענייננו, הליך ההדחה של יו"ר דירקטוריון הדואר נעשה בחוסר סמכות, מפני שאף אחת מהחלופות הקבועות בסעיף לא מתקיימת.
103. החלופה הראשונה, שבמסגרתה הסמכות נתונה לרשות, לא מתקיימת. בענייננו, לא רק שהרשות לא יזמה את הליך ההדחה, הרשות אף מתנגדת בצורה נחרצת להדחתו של יו"ר הדירקטוריון. זאת, גם מכיוון שאין לכך כל עילה חוקית וגם מכיוון שהרשות סבורה שיו"ר הדירקטוריון ממלא את תפקידו כראוי ואף יותר מכך.
104. גם החלופה השנייה, לפיה השרים, לאחר היוועצות ברשות, ראו שיו"ר הדירקטוריון אינו ממלא את תפקידו, לא מתקיימת:

105. ראשית, כפי שיובהר להלן, השר הפר באופן בוטה את חובת ההיוועצות עם הרשות. לפיכך, משלא קוימה ההיוועצות הסטטוטורית, החלטתם של השרים התקבלה בחוסר סמכות.
106. שנית, אפילו אם נניח לצורך הדיון שהפניה המאוחרת והמלאכותית לרשות יכולה להיחשב כהיוועצות על פי החוק, עמדתה החד-משמעית של הרשות היא שאין בסיס להדחתו של יו"ר הדירקטוריון מתפקידו. הרשות הדגישה שלא זו בלבד שאין אפילו אינדיקציה כלשהי לכך שיו"ר הדירקטוריון "אינו ממלא תפקידו כראוי", למעשה יו"ר הדירקטוריון ממלא את תפקידו "בהצלחה רבה ולשביעות רצון הרשות". כפי שנפרט להלן, השרים התעלמו לחלוטין מעמדתה המפורטת והמנומקת של הרשות, ובכך הפרו באופן בוטה את חובת ההיוועצות הסטטוטורית.
107. לגופו של עניין, הסמכות להעביר מכהונתו דירקטור בחברה ממשלתית, היא סמכות מצומצמת השמורה לנסיבות מוגדרות שנקבעו בחוק.
108. החלופה בסעיף-קטן (א)6), שלפיה דירקטור "אינו ממלא את תפקידו כראוי", אינה מאפשרת לשר להדיח דירקטור מטעמים של "חוסר אמון". "השרים לא הוסמכו לפטר את הדירקטור בכל עת לפי שיקול דעתם" (יוסף גרוס, הדירקטור בחברה הממשלתית, 96 (1982)), ובוודאי לא הוסמכו להדיח דירקטורים כאוות נפשם או על סמך נימוקים כלליים ומעורפלים.
109. הסברה כי השר הממונה על הדואר רשאי לשלוט בדירקטוריון כרצונו ולקבל החלטות על פיטורים ומינויים על פי עמדתו האישית, עומדת בניגוד מוחלט לשיטת המינויים בישראל (כמפורט לעיל) בכלל, ולהוראת החוק הקונקרטי בפרט.
110. החלופות השונות שנקבעו בסעיף 22(א) אינן מקנות לשר שיקול דעת להעביר מתפקידו דירקטור שאינו נושא חן בעיניו. החלופות השונות המוגדרות בחוק מפרטות **נסיבות עובדתיות** שבהתקיימן דירקטור יחדל לכהן לפני תום כהונתו, ומגדירות לשם כך עליות עובדתיות ברורות ומוגדרות. בהתאם, גם את החלופה בסעיף-קטן (א)6), יש לקרוא כחלופה צרה שמתנית בכך שברמה העובדתית יו"ר הדירקטוריון "אינו ממלא את תפקידו כראוי" (והשוו גם לנטילת סמכויות מדירקטור בחברה רגילה: סעיף 52 לחוק החברות, התשנ"ט-1999; ע"א 6496/11 **ססבון נ' סולומון**, פסקה 27 לפסק דינו של השופט גיבוראן (28.1.2014)).
111. יתרה מכך, אחת החלופות להעברת דירקטור מכהונתו היא מקרה שבו רשות החברות הממשלתיות סבורה שהדירקטור פוגע בהפרטת החברה:
- "הרשות קבעה כי הוא אינו ממלא את תפקידו באופן המקדם את ביצועה של החלטת הפרטה, או פעל במעשה או במחדל בדרך הפוגעת ביכולת החברה לקיים הוראה או דרישה שניתנו כדין לפי סעיפים 59ד או 59ה" (סעיף 22(א)7).**
- בענייננו ההיפך הוא הנכון. הרשות סבורה כי ליו"ר הדירקטוריון יש תפקיד מרכזי ומשמעותי ביישום וקידום תכנית ההפרטה, ואילו השר הוא זה שמעכב ומכביד על הליך ההפרטה באופן שעלול לסכל אותו (וזאת בין היתר בניגוד להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מיום 12 באפריל 2022).
112. לנוכח כל האמור, ברי כי ההחלטה להדיח את יו"ר הדירקטוריון התקבלה בחוסר סמכות.

113. כידוע, "פעולה ללא סמכות הינה נעדרת תוקף, ועל כן בטלה" (דפנה ברק-ארוז, **משפט מינהלי – כרך א** (2010); בג"ץ 2651/09 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הפנים** (15.6.2011)). אשר על כן, החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון בטלה מעיקרה.
114. לא למותר לציין כי פיטורים של דירקטורים בחברות ממשלתיות אינם תופעה מוכרת, והמקרה הנדון עלול להוות תקדים מסוכן שישפיע על אופיין והתנהלותן של החברות הממשלתיות בכלל. למיטב ידיעתנו, החלטות להדיח דירקטורים מתפקידם בחברות ממשלתיות נעשו רק במקרים חריגים ובודדים, שבהם נפלו גם פגמים אתיים בהתנהלותם של הדירקטורים. הדחת יו"ר דירקטוריון בחברה ממשלתית היא החלטה דרמטית ונדירה עוד יותר. למיטב ידיעתנו, רק יו"ר דירקטוריון אחד הודח מתפקידו בחברה ממשלתית וגם זאת בנימוק שנפלו בהתנהגותו פגמים אתיים.
115. כלומר, החלטת השר להדיח את יו"ר דירקטוריון הדואר בטענה שהוא "אינו ממלא את תפקידו", מסתמנת כהחלטה חסרת תקדים (או כמעט חסרת תקדים), וזאת בשעה שיו"ר הדירקטוריון מבצע את תפקידו כראוי, כפי שהעידו כלל גורמי המקצוע וכפי שניתן גם להתרשם באופן אובייקטיבי מפעילות החברה והישגיה מאז שיו"ר הדירקטוריון נכנס לתפקידו.

V החלטתו של השר התקבלה באופן שרירותי ללא תשתית עובדתית כלשהי

116. גיבוש תשתית עובדתית ראויה הוא השלב הראשון בהליך תקין לקבלת החלטה מינהלית. "החלטה שלטונית ראויה מחייבת קביעת תשתית עובדתית ראויה, המבוססת על בדיקה עניינית, הוגנת ושיטתית של המערך העובדתי" (בג"ץ 5016/96 **חורב נ' שר התחבורה**, נא(4) 1 (1997)).
117. החובה לגבש תשתית עובדתית ראויה לפני קבלת ההחלטה המינהלית, כוללת ארבעה שלבים:
- 117.1. ראשית, "הרשות המינהלית צריכה לאסוף את הנתונים הנדרשים לקבלת ההחלטה. לצורך זה עליה לפעול באופן סביר, לפי מהות הסמכות, מיהות הרשות ונסיבות המקרה".
- 117.2. שנית, "באיסוף הנתונים חייבת הרשות המינהלית להבדיל בין נתונים השייכים לעניין לבין נתונים שאינם שייכים לעניין. הנתונים השייכים לעניין הם, **ורק הם**, השיקולים הענייניים שאותם רשאית הרשות לקחת בחשבון לצורך קביעת העובדות", בהקשר זה, נקבע כי הרשות המינהלית נדרשת "לדחות מעל פניה את כל העובדות והנתונים שאינם נוגעים לעניין, שכן אם תתחשב בהם, יהיה בכך משום פגם שעלול לפסול את ההחלטה"
- 117.3. שלישית, על הרשות לבחון את אמינות הנתונים: "לא כל נתון השייך לעניין ראוי לבוא בחשבון שיקוליה של הרשות המינהלית" ו"לא כל שמועה פורחת די בה כבסיס להשתית עליו מימצא".
- 117.4. רביעית, מוטל על הרשות לבחון את סבירות הנתונים, ו"תשתית העובדות צריכה להיות כזאת, שרשות סבירה הייתה מסתמכת עליה לצורך קבלת ההחלטה הנדונה".
- (בג"ץ 987/94 **יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת**, פ"ד מח(5) 412 (1994)).

118. יודגש, כי חובת גיבוש התשתית הראייתית חלה על כל סוגי ההחלטות המינהליות, לרבות החלטות בעלות אופי מקדמי (בג"ץ 3993/01 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, סח 553, פסי' 2, 4-6 (2002)). כאמור, בחודש מרץ השר כבר קיבל החלטה סופית לפטר את יו"ר הדירקטוריון, אך אפילו אם נניח שמדובר רק בהחלטה בעלת אופי מקדמי, השר היה מחוייב לבסס אותה על תשתית ראייתית הולמת, וחובה זו בוודאי הופרה.
119. מבחינת איסוף הנתונים, נראה שהשר כלל לא טרח לאסוף את הנתונים הרלוונטיים לקבלת החלטה. השר לא קיים פגישות עבודה מסודרות עם יו"ר הדירקטוריון ולא עם מנכ"ל החברה – לא פנים אל פנים ולא בכתב; השר הוזמן לביקור בדואר כבר בחודש פברואר 2023 אך התעלם מההזמנה; השר לא התעניין במצבו הפיננסי של הדואר (לרבות מעבר לרווח רבעוני אחרי תקופה ארוכה של הפסדים); השר לא התעניין בתכנית ההבראה של החברה ובאופן שבו הנהלת החברה מקדמת את התכנית; השר לא בחן את אופן התפקוד של הנהלת החברה באופן שוטף, מול גורמים פנימיים (כמו ועד העובדים) וחיצוניים (כמו רשות החברות הממשלתיות וגורמים מסחריים); השר לא בחן גם את תהליכי ההתייעלות המשמעותיים שקודמו בשנה האחרונה, מאז שהיו"ר נכנס לתפקידו (כמו למשל התייעלות במסחר המקוון וייעול שיטות עבודה בטרמינל הדואר).
120. בנוסף, השר כלל לא התייחס להשלכות ההדחה על מצבו הפיננסי של הדואר, לרבות הפגיעה במסגרות האשראי כבר מעצם הפרסומים בתקשורת על החשש מפני חוסר יציבות בהנהלת הדואר.
121. בשלב מאוחר יותר, לאחר שהשר הבין שעליו להציג נימוקים ענייניים כדי להצדיק את ההדחה, השר הציג בתקשורת (ולא בפניה מסודרת ליו"ר הדירקטוריון) נתונים שונים כדי להצדיק בדיעבד את החלטתו. גם נתונים אלה הם שגויים או בלתי רלוונטיים.
122. לדוגמה, כל הטענות שהשר הפנה בתקשורת נגד יו"ר הדירקטוריון בנוגע לסגירת סניפים ויחידות שירות של הדואר, הן טענות משוללות יסוד. מבלי להידרש לפרטים, די בכך שנציין כי פריסת הסניפים מוסדרת ברישיון שעליו השר חתם בעצמו, והשר עצמו אישר את ההחלטה על צמצום הסניפים. השר טען לאחרונה כי סגירת הסניפים נעשתה באופן אקראי ("נזרקו נקודות על המפה"), אך בפועל, הקריטריונים נקבעו ואושרו ברישיון שנחתם על ידי השר עצמו, ובכפוף לקריטריונים אלה החברה התחשבה במערכת שיקולים ענייניים שגם הם הוצגו לשר ולאנשי משרדו, גם לפני היישום וגם לאחריו. לא למותר לציין כי גם טענתו של השר שהחברה מתחשבת רק בשיקולים כלכליים ("דרך החור שבגרוש") איננה נכונה, והשר אף מודע לכך. לפי תכנית העבודה השנתית, שאף הוצגה לשר ולאנשי משרדו, היו אמורים להיסגר השנה 91 סניפי דואר. למרות זאת, לאור פניות מהשטח וקשיים שזוהו, ולאור השיפור יוצא הדופן בתוצאות העסקיות של החברה, הנהלת החברה החליטה בשלב זה לסגור רק כמחצית מהסניפים שנועדו להיסגר (55 סניפים) ולהשאיר עשרות סניפים פתוחים. מכל מקום, ההחלטה על סגירת סניפים איננה יכולה להעיד על כך שיו"ר הדירקטוריון "אינו ממלא את תפקידו כראוי", כך שהטענות של השר בנושא זה כלל אינן רלוונטיות.

123. גם טענותיו של השר לגבי פעילות הדואר בתחום הסחר המקוון, גביית דמי שירות גבוהים מאוכלוסיות חלשות, אופן ניהול הדירקטוריון, וירידה ברמת השירות – אינן רלוונטיות לדיון ומכל מקום אינן נכונות לגופן. בקצרה וכמובן באופן לא ממצה, נציין כי מקבלי הקצבאות משלמים כיום עבור שירותי הדואר סכומים נמוכים מאשר היו משלמים בעבר; מליאת הדירקטוריון וועדותיו התכנסו בשנה האחרונה לעשרות דיונים שבהם התקבלו החלטות אופרטיביות לקידום החברה; בתחום הסחר המקוון חלו שיפורים וברבעון הראשון של שנת 2023, צמצם הדואר את ההפסדים פי ארבע מאשר ההפסדים שנרשמו ברבעון המקביל בשנת 2022; בתחום רמת השירות, בשנה האחרונה נערכו שיפורים אסטרטגיים (לאחר מחדלים מתמשכים בעבר) שכבר מראים תוצאות בשטח.

124. מבלי להידרש לפרטים, די בכך שנציין כי יו"ר הדירקטוריון נכנס לתפקידו בחודש פברואר 2022, כאשר מצבו הפיננסי של הדואר היה בכי רע, וכבר ברבעון הראשון של שנת 2023 עבר הדואר לרווחים אחרי תקופה ארוכה של הפסדים. לא למותר לציין כי משרד התקשורת עצמו מכיר בגידול בהכנסות הדואר וסבור שהדואר אינו עומד בפני מצוקה פיננסית (ראו מכתבו של מנכ"ל משרד התקשורת לבכירי האוצר מיום 8 ביוני 2023).

125. למעשה, השר התעלם לחלוטין ממכלול הנתונים העובדתיים המעידים על כך שהנהלת הדואר בכלל, ויו"ר הדירקטוריון בפרט, ממלאים את תפקידם בצורה ראויה ומצליחים להוביל את הדואר להישגים משמעותיים ביותר. כפי שציינה מנהלת רשות החברות הממשלתיות במכתבה מיום 12 ביוני 2023, "עמדתה המקצועית של הרשות, המבוססת על ההיכרות עמוקה שלה את מהלכי החברה ופעולות יו"ר הדירקטוריון בקשר עם שני תהליכים קריטיים אלה, היא כי תהליכים אלה מהווים שיקול משמעותי נוסף שלא להעביר את מר וקנין מתפקידו בעת הזו".

126. השר נכשל בבירור גם במבחן אמינות הנתונים. בראיונות לתקשורת, השר השתמש במידע לא מאומת ומוטה, שאין רשות מנהלית סבירה שהייתה משתמשת בו. להמחשה, טענותיו של השר בתקשורת בנוגע לסגירת הסניפים הקונקרטיים הן שגויות, כאמור לעיל, והשר כלל לא טרח לבחון את נכונות הפרטים לפני שיצא בהצהרות לתקשורת.

127. ברור אפוא שהשר החליט להדיח את יו"ר הדירקטוריון באופן שרירותי, ולא עמד אפילו בדרישה הבסיסית ביותר לגבש תשתית עובדתית ראשונית לשם קבלת החלטה מנהלית כה דרמטית לעתיד החברה, שיש לה גם השלכות כבדות משקל על האינטרס הציבורי ועל קופת המדינה.

VI השר הפר את חובת היועצות הסטטוטורית ברשות החברות הממשלתיות

128. סעיף 22(א)(6) לחוק החברות הממשלתיות מטיל על השר חובת היועצות סטטוטורית עם רשות החברות הממשלתיות לפני קבלת החלטה על סיום כהונתו של יו"ר דירקטוריון בחברה ממשלתית.

129. חובת היועצות הקבועה בחוק הופרה על ידי השר באופן בוטה. כאמור, החלטת השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון התקבלה על ידו, כבר בחודש מרץ 2023, מבלי להיוועץ אפילו לכאורה ברשות החברות הממשלתיות (וכאמור גם מבלי לגבש תשתית עובדתית כלשהי).

130. על פי פרסומים בתקשורת, רק בחודש יוני 2023 פנו השרים לקבל את עמדתה של רשות החברות הממשלתיות. פניה זו בוודאי איננה עומדת בחובת ההיוועצות. מדובר בפניה שנעשתה למראית עין בלבד, לאחר שהשר כבר קיבל החלטה, הודיע אותה ליו"ר הדירקטוריון ואף הצהיר עליה בתקשורת פעמים רבות.

131. "ההתייעצות" מעין זו היא כמובן חסרת תוקף כלשהו, מטעמים מובנים, כפי שגם נקבע במפורש בהלכה הפסוקה:

"אם בעל הסמכות החליט מראש כיצד ינהג, וההיוועצות לא נועדה אלא כדי לצאת ידי חובת החוק – מצוות אנשים מלומדה ומן השפה ולחוץ – ערכה של אותה התייעצות הוא כחרס הנשבר, והרי היא כמו לא הייתה" (בג"ץ 3536/92 סוירי נ' עיריית הרצליה, פ"ד מז(1) 125, 141 (1993)).

ראו גם בג"ץ 2910/04 מרכז השלטון המקומי בישראל נ' משרד החינוך, פ"ד נט(3) 625, 541-640 (2004); בג"ץ 512/81 המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית נ' שר החינוך והתרבות, פ"ד לה(4); וכן דבריו של פרופ' זמיר:

"ההתייעצות אינה ממשית אלא אם היא מתקיימת לפני קבלת ההחלטה. מבחינה זאת התייעצות דומה לשימוע. התייעצות מאוחרת היא תרתי דסתרי. היא פסולה, בין שהרשות כבר הודיעה על החלטתה, באופן רשמי ופומבי, ובין שהיא כובשת את החלטתה אצלה עד שתצא ידי חובת ההתייעצות" (זמיר, בעמ' 1207).

132. מהמפורט לעיל עולה כי השר החליט לפני זמן רב להדיח את יו"ר הדירקטוריון, והפניה לרשות החברות הממשלתיות אינה מקיימת את חובת ההתייעצות שנקבעה בחוק החברות הממשלתיות.

133. יתרה מכך, רשות החברות העבירה לשר עמדה נחרצת, מנומקת ומפורטת ביותר נגד הדחתו של יו"ר הדירקטוריון. בין היתר, רשות החברות הממשלתיות הדגישה כי:

133.1. "אין בסיס להדחתו מתפקידו של יו"ר הדירקטוריון.

133.2. משימותיו המרכזיות של יו"ר הדירקטוריון "מקודמות בהצלחה רבה ולשביעות רצון הרשות והאגפים הרלוונטיים במשרד האוצר".

133.3. "ליו"ר הדירקטוריון גם היה תפקיד מרכזי בעבודה מול משרדי הממשלה הרלוונטיים ביחס לשינויים בסביבה הרגולטורית החלה על פעילות החברה".

133.4. רשות החברות לא רואה "כל אינדיקציה לכך שיו"ר הדירקטוריון לא מילא את תפקידו כראוי באופן המצדיק את העברתו מכהונתו".

133.5. "העברת היו"ר מתפקידו בעת הזו צפויה אף לפגוע בהמשך היישום של תהליכים אלה [הבראת והפרטת הדואר], וממילא בחברה, וכנגזרת מכך, בקופת המדינה ובמשלם המיסים".

134. בנסיבות של חובת היוועצות סטטוטורית, כבענייננו, לא רק שהרשות נדרשת ליתן משקל ראוי לעמדת הגוף המייעץ, אלא שהעמדה היא בעלת כוח "כמעט מחייב", במובן זה שהרשות "אינה רשאית לסטות ממנה בהיעדר טעם טוב לכך" (זמיר, כרך ב', בעמ' 1218; בג"ץ 8976/08 הקרן לרווחה לנפגעי השואה בישראל נ' החברה לאיתור והשבת נכסים של נספי השואה בע"מ (20.8.2009)); בג"ץ 5303/16 גרמן נ' שר הבריאות (13.11.2018)).

135. חרף ההלכה הברורה שמחייבת היוועצות לפני קבלת החלטה, השר בחר להתבצר בהחלטתו גם לאחר שקיבל את עמדתה של רשות החברות הממשלתיות. ניתן ללמוד על כך מדבריו בראיון לתקשורת (רשת ב') פחות מיממה לאחר קבלת מכתב הרשות המפורט, בו ציין "אנחנו לומדים את התשובה של רשות החברות להתייעצות שלנו, בימים הקרובים כנראה נתקדם בתהליך", כשכוונתו הינה להמשך הליך ההדחה של יו"ר הדירקטוריון.
136. המסקנה הברורה היא שחובת ההתייעצות הופרה על ידי השר גם משום שהוא מתעלם לחלוטין מעמדת הגוף המייעץ (ע"א 80/92 אשקר נ' המנהל הכללי של משרד הבריאות, פ"ד מו(4) 831 (1992)). ההתעלמות מעמדתה של רשות החברות היא המשך ישיר של החלטה שהתקבלה ללא היוועצות, וברור שהשר אינו מייחס לעמדת הרשות משקל כלשהו.
137. החלטת השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון התקבלה אפוא תוך הפרה של חובת ההיוועצות הסטטוטורית, וגם בהמשך השר התבצר בעמדתו בניגוד מוחלט לעמדתה של הרשות (ולעמדתם של כלל הגורמים המקצועיים).

VII השר הפר את חובת השימוע והתעלם מזכות הטיעון

138. הזכות של אדם להשמיע את עמדתו עובר לקבלת החלטה מינהלית בעניינו הוכרה בפסיקה כזכות יסוד וכתנאי הכרחי להליך מינהלי תקין במסגרת כללי הצדק הטבעי. בהתאם, זכות זו מתורגמת לחובת שימוע המוטלת על רשויות המינהל כלפי הגורם שאת מעמדו הן מבקשות לשנות (בג"ץ 654/78 גינגולד נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד לה(2) 649 (1979)).
139. החלטת השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון צפויה לפגוע בחברה באופן משמעותי, לדרדר את מצבה באופן חמור, ולהוריד לטמיון את ההשקעה האדירה בהליך ההבראה של הדואר. כמפורט לעיל, זוהי עמדתם של כלל הגורמים המקצועיים, והחלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון כבר גרמה נזק משמעותי לחברה בתקופה רגישה זו.
140. נוכח מעמדה הרם של הזכות לשימוע, "הכלל הרחב הוא כי רשות מוסמכת, שמוטלת עליה חובת שימוע, חייבת לקיים את השימוע לפני קבלת החלטה. לא עשתה כן, הפרה את חובת השימוע" (בג"ץ 2911/94 באקי נ' מנכ"ל משרד הפנים, מח(5) 291 (1994)).
141. בענייננו, החלטת השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון התקבלה ללא שימוע וללא טיעון. ההחלטה נמסרה ליו"ר הדירקטוריון באופן מפתיע בפגישה אישית (ולא מתוכננת) עם השר בחודש מרץ 2023, ומאז השר בחר לנהל את ההליך באמצעות כלי התקשורת בלבד, תוך הצהרות חוזרות ונשנות על החלטתו להדיח את יו"ר הדירקטוריון, תוך הפרה בוטה של חובת השימוע ואף של כללי הגינות בסיסיים המחייבים הודעה מסודרת ליו"ר הדירקטוריון עצמו.

142. למעלה מן הצורך נציין כי גם בהתעלם ממועד עריכת השימוע, ממילא חובת השימוע הופרה על ידי השר: הצהרותיו הפומביות של השר מעידות כי הוא גמר בליבו להדיח את יו"ר הדירקטוריון מתפקידו, וגם אילו יתנהל שימוע הוא יתנהל בדעה סגורה, אשר כבולה להחלטה מגובשת. כך, הליך השימוע יהא מיותר מראש, כהצגה ריקה מתוכן, וכידוע "שימוע שנעשה למראית עין, רק כדי לצאת ידי חובה, אינו שימוע" (זמיר, 1179).

143. לפיכך, התעלמותו של השר מחובת השימוש ומזכות טיעון לפני קבלת ההחלטה, מהווה גם היא הפרה בוטה של כללי המשפט המינהלי, ומצרפת לפגמים נוספים שיוצרים תמונה כוללת של הליך פסול מיסודו. נוכח הפגמים החמורים המתוארים לעיל, התוצאה המתבקשת של הפרת חובת השימוע הינה בטלות, דהיינו ביטול החלטת ההדחה מעיקרה (בג"ץ 549/75 חברת סרטי נח בע"מ נ' המועצה לביקורת סרטי קולנוע, פ"ד ל(1) 757 (1976)).

VIII החלטתו של השר לוקה בחוסר סבירות קיצוני

144. סבירות של החלטה מינהלית נבחנת בשני מישורים: ראשית, במבחן התהליך, האם הרשות הפעילה שיקול דעת סביר בהליך קבלת ההחלטה ובמסגרתו ייחסה משקל סביר לשיקולים הרלוונטיים השונים. שנית, במבחן התוצאה, האם ההחלטה שהתקבלה היא החלטה שרשות מינהלית סבירה הייתה יכולה לקבל (זמיר, כרך ה, 3849).

145. החלטתו של השר כושלת לחלוטין בכל אחד מהמובנים של עילת הסבירות, אפילו בגרסתה המצומצמת ביותר.

146. ראשית, במבחן התהליך, לצורך קבלת החלטה מינהלית, מחוייב הגורם המוסמך להעניק משקל ראוי למכלול השיקולים הרלוונטיים לקבלת החלטה (בג"ץ 389/80 דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד לה(1) 421 (1980)). מצב קיצוני במיוחד של חוסר סבירות הוא "התעלמות מוחלטת של הרשות משיקול מסויים" (דפנה ברק-ארוז, משפט מינהלי כרך ב 726 (2010)).

147. בענייננו, השר החליט להדיח את יו"ר הדירקטוריון משיקולים זרים ופוליטיים. מלכתחילה השר לא איזן בין שיקולים ענייניים שונים, כך שלא מדובר בהחלטה מינהלית שניתן לומר עליה שהיא מצויה במתחם סבירות כלשהו.

148. וחמור יותר, גם כאשר בהמשך הצטברו עמדות נוגדות, מנומקות ונחרצות של כלל גורמי המקצוע – השר לא ייחס להן משקל כלשהו.

149. כפי שפורט לעיל בפרק העובדתי, מאז החלטתו של השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון, גורמים רבים הבהירו כי הדחה של יו"ר הדירקטוריון תפגע בחברה באופן מהותי, ותסכן את יציבות החברה ותהליך ההפרטה:

149.1. דו"ח הדירקטוריון לרבעון הראשון בשנת 2023, העוסק במצבה הפיננסי של החברה, ציין במפורש כי הדחת יו"ר הדירקטוריון ועקב כך התפטרות מנכ"ל הדואר, עלולה להסב נזק לפעילות החברה ולשבש באופן מהותי את הליך ההפרטה.

- 149.2. בהמשך התקבלו החלטות דירקטוריון נוספות לפיהן טובתה של החברה והמשך הליך ההפרטה מחייבים את הישארות יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל הדואר, ואילו הדחת יו"ר הדירקטוריון תוביל לפגיעה קשה בחברה.
- 149.3. בכירי משרד האוצר, על דעתו של שר האוצר, העבירו בשני מקרים נפרדים מסרים חריפים ונוקבים לשר התקשורת באשר לכוונתו להדיח את יו"ר הדירקטוריון מתפקידו. הובהר כי ההדחה מעוררת חשש ממשי לעתיד הפרטת הדואר, לפגיעה ביציבות הדואר, ואף לעצירת המשך המימון לדואר על ידי משרד האוצר.
- 149.4. שני בנקים, המממנים את פעילותו השוטפת של הדואר הביעו את חששם מהחלטה להדיח את יו"ר הדירקטוריון, מהשפעתה השלילית על החברה, עד כדי צמצום ועצירה מיידית של מסגרות האשראי.
150. כזכור, ההחלטה להפריט את הדואר התקבלה בהחלטת ועדת שרים להפרטה, והמדינה השקיעה משאבים עצומים (1.8 מיליארד ש"ח) בהליך ההבראה הנוכחי במטרה להפריט את הדואר. עמדתם של אנשי המקצוע היא שהדחת יו"ר הדירקטוריון, תוביל בוודאות קרובה לקריסת הליך ההפרטה, תגרום נזק משמעותי לתקציב המדינה, ותוריד לטמיון את המאמצים הרבים וההשקעות הכספיות העצומות שהושקעו בהליך הבראת הדואר.
151. למעשה, השר לא ייחס משקל כלשהו לשיקולים העיקריים שהיו צריכים לעמוד בפניו: טובת החברה, קידום הליך ההבראה והצלחת ההפרטה. בד בבד, השר לא הציג כל שיקול רלוונטי ונכון אשר יכול היה לתמוך בהחלטתו להדיח את יו"ר הדירקטוריון.
152. גם במבחן התוצאה, החלטתו של השר היא החלטה ששום רשות מינהלית סבירה לא הייתה מקבלת (בג"ץ 935/89 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מ(2) 485 (1990)). אין רשות מינהלית סבירה שהייתה מחליטה להדיח יו"ר חברה ממשלתית, ללא נימוק מהותי, לאחר שברור שהדחתו תפגע באופן חמור בחברה ובתקציב המדינה.
153. חוסר הסבירות הקיצונית של ההחלטה בולט עוד יותר, בהינתן שהשר החליט להדיח את יו"ר הדירקטוריון בנקודת הזמן הקריטית והרגישה ביותר לעתיד החברה, ערב הליך ההפרטה, ולאחר שהחברה הצליחה במאמץ רב לשפר את מצבה ומסתמנת הזדמנות יציאה מתקופה ארוכה של משבר תפעולי ופיננסי. בימים אלו ממש, החברה ניצבת בתקופת מעבר ממשבר כלכלי על סף חדלות פירעון לחלוף הזדמנויות להבראה והפרטה. כפי שהבהירו כלל גורמי המקצוע, הדחת היו"ר בעת הזו תקטע את התהליכים החיוביים ותדרדר את מצבה של החברה.
154. יתרה מכך, הדחת יו"ר הדירקטוריון בנקודת הזמן הנוכחית לא רק תפגע בחברה בצורה חמורה, אלא ממילא היא חסרת תוחלת ואין אפילו תרחיש תיאורטי שבו החלפת היו"ר תועיל לחברה. החברה מתקדמת כיום לשלב המכריע בהליך ההפרטה, ובתוך חודשים החברה צפויה להימכר לגורמים פרטיים (בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה).

155. החלפת ההנהלה הבכירה של החברה בעת הזו, תוביל למינויים של יו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חדשים תחת נושאי המשרה המכהנים כיום. יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל שייכנסו לתפקידם, יידרשו לכל הפחות למספר חודשי היכרות ולמידה לפני שיוכלו להשפיע על פעילות החברה או אפילו להציג אותה למשקיעים פוטנציאליים שישתתפו בהליך ההפרטה. אלא שמיד בתום תקופת הלמידה וההיכרות, החברה כבר אמורה לעבור לידיים פרטיות, ומטבע הדברים בשלב זה בעלי המניות החדשים כבר ימנו נושאי משרה מטעמם.
156. המשמעות היא שהחלטתו של השר לא יכולה, אפילו באופן תיאורטי, לקדם את טובת החברה או את האינטרס הציבורי. הכהונה של נושאי המשרה שהשר ימנה ממילא תופסק לאחר ההפרטה, ובנקודת הזמן אין שום שיקול ענייני שיכול לתמוך בהחלפת נושאי המשרה לתקופת ביניים קצרה של מספר חודשים, שכאמור מחייבת גם יציבות בהנהלת החברה.
157. לכן, לאור השיקולים המשמעותיים נגד החלטת השר לפטר את יו"ר הדירקטוריון ומכיוון שאין רשות מנהלית סבירה שהייתה מקבלת החלטה דומה, מובן כי החלטת השר היא החלטה שרירותית שלוקה בחוסר סבירות קיצוני.

IX הדחת יו"ר הדירקטוריון תסכל את החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה

158. החלטת השר להדיח את יו"ר הדירקטוריון מתפקידו עומדת בניגוד להחלטת ועדת השרים לענייני הפרטה שהתקבלה באפריל 2022 וצפויה לסכל את ההפרטה, שעומדת בימים אלו בצומת דרכים קריטית.
159. בסוף החודש הקרוב (יוני 2023), צפוי להתפרסם נוהל המכירה של החברה, שמהווה בפועל את תחילת תהליך ההפרטה. לשם כך כבר בוצעו בתקופה האחרונה פעולות רבות, וכל דחיה תפגע בהליך ההפרטה באופן חמור ואף עלולה לסכל אותו.
160. כבר בדו"ח דירקטוריון הדואר לרבעון הראשון של שנת 2023 צוין כי הדחת יו"ר הדירקטוריון עלולה לשבש באופן מהותי את הליך ההפרטה.
161. קביעה זו מגובה בחוות דעת של גורמי המקצוע הבכירים במשרד האוצר (מנכ"ל האוצר, החשב הכללי, ראש אגף תקציבים, וכן מנהלת רשות החברות הממשלתיות), אשר אף העבירו את עמדתם הברורה בהקשר זה לשר ב מכתבים מפורטים ומנומקים (מיום 26 במרץ 2023 ומיום 5 ביוני 2023).
162. קביעה זו עוגנה גם בהמלצת מנהלת רשות החברות שהבהירה כי הדחת היו"ר תפגע בהמשך יישום תהליכי ההבראה וההפרטה שנמצאים בעיצומם.
163. מובן אם כן, שבהחלטתו פועל השר בניגוד להחלטה שהתקבלה על ידי ועדת שרים אך לפני שנה, ובאופן שעלול לסכל את החלטת ועדת השרים. יודגש כי החלטת ועדת השרים להפרטת הדואר היא החלטה אסטרטגית בעלת השלכות רחב, לרבות השפעה על תקציב מדינת ישראל.

165. הכלל הוא כי "הממשלה רשאית לקבל החלטה גם בעניין שנמסר על-ידי חוק לסמכותו של שר מסוים, ואותו שר חייב לפעול באותו עניין על-פי החלטת הממשלה" ("המעמד של החלטת ממשלה בעניין מסוים כלפי השר המוסמך באותו עניין" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1001 (התשמ"ו)). למען הסר ספק, החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה מחייבת כהחלטת ממשלה ("ועדות שרים וסמכויותיהן" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1200 (התשנ"ו)).
166. בענייננו, לא זו בלבד שהשר אינו מוסמך לפעול בניגוד להחלטת הממשלה, אלא שאפילו אם סמכות כזו היתה בידו, היתה מוטלת עליו חובה לפעול על פי החלטת הממשלה ולא לסכל אותה. גם בהיבט זה החלטת השר היא פסולה ודינה להתבטל.

X סוף דבר

167. מן הטעמים המפורטים לעיל, ניכר כי החלטתו של השר להדית את יו"ר דירקטוריון הדואר איננה חוקית, ועל השר להודיע לאלתר כי הוא חוזר בו מהחלטתו.
168. מכתבנו זה מהווה גם מכתב מיצוי הליכים לפני עתירה לבג"ץ.

אוהד מייזליק, עו"ד
מ.ר. 82323

עמיחי וסרטיל, עו"ד
מ.ר. 71781

גיאורא ארדינסט, עו"ד
מ.ר. 11596

ארדינסט, בן נתן, טולידאנו ושות'
עם המבורגר עברון
באי כוח הדואר

העתקים:

מר בצלאל סמוטריץ', שר האוצר
מר דודי אמסלם, השר לשיתוף פעולה אזורי
עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
עו"ד ד"ר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
עו"ד מאיר לוין, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט כלכלי)
עו"ד מיכל רוזנבוים, מנהלת רשות החברות הממשלתיות
עו"ד שלומי הייזלר, מנכ"ל משרד האוצר
מר מימון שמילה, מנכ"ל משרד התקשורת
מר יואב גרדוס, הממונה על התקציבים במשרד האוצר
מר יהלי רוטנברג, החשב הכללי
עו"ד ענר הלמן, מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
עו"ד ברוריה מנדלסון, היועצת המשפטית במשרד התקשורת
חברי דירקטוריון הדואר